

*Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
XVIII.114.2016 Rady Gminy Kowala
z dnia 29 stycznia 2016 r.*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016-2018**

KOWALA 2016

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Spis treści

Wstęp	2
I. Charakterystyka ogólna zjawiska przemocy w rodzinie	4
II. Cele Programu.....	5
III. Założenia Programu	6
IV. Działania uprzedzające.....	8
V. Działania interwencyjne.....	11
VI. Działania wspierające - strategie terapeutyczne	12
VII. Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie - strategie ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.....	12
VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	13
IX. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań.....	13
X. Sposób monitorowania i sprawozdawczości	14

Wstęp

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) oraz jej nowelizacja z 2010r. została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

Zgodnie z art. ww. ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa zobowiązała Radę Gminy do przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Po raz pierwszy Program ten przyjęto uchwałą Nr XVIII/104/2012 Rady Gminy w Kowali z dnia 1 czerwca 2012r. Obowiązywał on w latach 2012-2013.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

Program powstał we współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi, Oświatą, Służbą Zdrowia, Policją, kuratorami zawodowymi z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującym Orzeczenia w Sprawach Karnych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującym Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Jako cel główny Program wyznacza ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności udzielania pomocy rodzinom dotkniętym przemocą. Do realizacji tego celu zostaną zaangażowane instytucje publiczne i organizacje pozarządowe w gminie.

W rozdziale drugim i trzecim dokładnie sprecyzowano cele i założenia Programu. Wyznaczono też działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki i informowania opinii publicznej, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy terapeutycznej ofiarom przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym instytucjom odpowiedzialnym za jego organizację. W Programie określono też skutki finansowe realizacji poszczególnych zadań w okresie obowiązywania programu.

Program skierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
  - dzieci,
  - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - osób starszych,
  - osób niepełnosprawnych;
- 2) sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

Realizatorami programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są:

- jednostka samorządu terytorialnego przy współpracy organizacji pozarządowych oraz kościoła.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015r. poz. 2082);
- ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r. poz. 1286 ze zm.);
- ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515 ze zm.);
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2015r. poz. 355 ze zm.);
- ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015r. poz. 2156 ze zm.);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz. U. z 1997r. Nr 88 poz. 553 ze zm.);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 89 poz. 555 ze zm.);
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014r. poz. 150 ze zm.);
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014r. poz. 1118 ze zm.);
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.);

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390).

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kowala na lata 2015 –2017;
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016.

Wójt Gminy Kowala wyznaczy do realizacji zadań wynikających z Programu, jak również z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gminnego Koordynatora Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca każdego roku zobowiązany został do składania Radzie Gminy sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

I. Charakterystyka ogólna zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny, a także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem coraz częściej ujawnianym, występuje we wszystkich warunkach społeczno – ekonomicznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Często towarzyszy jej nadużywanie alkoholu. Uzależnienie nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem.

Przemoc często trwa wiele lat, a ofiary nie szukają pomocy dla siebie i swoich bliskich, co bardzo utrudnia rozpoznanie zjawiska i skuteczną, zewnętrzną interwencję.

Przemoc jest przestępstwem ściganym przez prawo. Każdy, kto się dowiaduje o przemocy w

rodzinie powinien poinformować o tym odpowiednie służby, które zobowiązane są do ochrony ofiar i udzielenia im wszechstronnej pomocy.

II. Cele Programu

Cel strategiczny:

Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych oraz umożliwienie korzystania z programów korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) zwiększenie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy.

Powyższe cele będą realizowane przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- 3) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie, w tym szkoleń specjalistycznych dotyczących pracy z osobami dotkniętymi przemocą i stosującymi przemoc;
- 4) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 5) oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Przez realizację celów Programu zakłada się:

- 1) zmianę pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) promowanie wartości rodzinnych;
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku;
- 4) wzrost wiedzy i kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 5) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznacza cztery podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców:

- 1) działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- 2) działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) działania korekcyjno - edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 5) działania edukacyjne - edukacja osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania.

O skali problemu w gminie Kowala świadczy rosnąca z roku na rok liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty. W 2011r. prowadzono procedurę w 3 rodzinach, w 2012r. w 27 rodzinach (w tym 3 procedury kontynuowano z 2011r.), w 2013r. było już 40 Niebieskich Kart (w tym 1 procedurę kontynuowano z 2011r. i 19 procedur z 2012r.). W 2014r. prowadzono procedurę w 35 rodzinach (w tym kontynuowano 3 procedury z 2012r., oraz 17 z 2013roku), natomiast w roku 2015 prowadzonych procedur było 46 (w tym 7 z roku 2013 oraz 15 procedur z 2014 roku).

Narastanie skali zjawiska powoduje, że działania określone w Programie powinny zostać podjęte jak najszybciej, niektóre z nich są długofalowe i ich realizacja rozciągnie się na kolejne

lata. Ponadto w toku realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą zmieniać się w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin.

W toku realizacji Programu w latach 2014 i 2015 podjęto się próby badawczej określenia skali problemu w gminie.

W 2014r. w badaniu wzięło udział 450 uczniów i 149 osób dorosłych, co łącznie stanowiło 599 – osobową grupę badawczą. Natomiast w 2015r. przeprowadzono ankietę wśród 220 uczniów (109 dziewczynek i 111 chłopców, w tym 103 uczniów klas piątych i 117 uczniów klas szóstych) i 252 osób dorosłych (227 kobiet i 25 mężczyzn, w tym 134 pracujących i 56 niepracujących). Łącznie w 2015r. w badaniu wzięło udział 472 osoby.

Z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Kowala wynika, że dla nich najbezpieczniejszym miejscem jest dom. Wskazało tak w 2014r. 66,9% ogółu badanych, a w 2015r. 50,9%. Analogicznie ankietowani uczniowie wskazali, że najbezpieczniej czują się w towarzystwie rodziców. Zapytani jak często doświadczają przemocy, przykrości ponad 89,1% badanych w 2014r. wskazało odpowiedź, że często lub rzadko, natomiast w 2015r. tę samą odpowiedź wskazało blisko 29,1% uczniów.

Najczęstszą formą przemocy wobec dzieci było grożenie, przezywanie, szarpanie, bicie, zaczepianie, straszenie, i popychanie.

Jako miejsce, w którym dzieci spotykają się z przemocą wskazano przede wszystkim szkołę (w 2014r. odpowiedziało tak 54,6% ankietowanych, w 2015r. 56,8% uczniów). Na dom wskazali nieliczni uczniowie – zaledwie 6,4% w 2014r. i 11,1% w 2015r.

Osobami stosującymi przemoc wobec dzieci są przede wszystkim koleżanki/koledzy – w 2014r. wskazało tę odpowiedź 19,6% uczniów, w 2015r. 68,3%.

Ponad połowa liczby uczniów w 2014r. zapytana, czy byli świadkami przemocy odpowiedziała twierdząco. W 2015r. odpowiedziało tak 52,5% respondentów. Najczęstszą reakcją dzieci w takich sytuacjach było przede wszystkim szukanie pomocy u innych, powiedzenie o tym komuś. W sytuacji poczucia zagrożenia dzieci najczęściej odpowiadały, że zwracają się o pomoc do rodziców.

Dla dorosłych mieszkańców gminy przemoc oznacza najczęściej znęcanie się fizyczne nad drugą osobą (bicie), na kolejnych miejscach pojawiły się zastraszanie, poniżanie, zmuszanie do obcowania płciowego lub innych czynności seksualnych, grożenie i wyzwiska.

Na pytanie, czy mieszkańcy zetknęli się z przemocą w 2014r. ponad 63% odpowiedziało twierdząco. W 2015r. odpowiedź tak wskazało ponad 38,1% ogółu badanych. Przemoc ta objawiała się przede wszystkim wyzywaniem, poniżaniem, biciem, zastraszaniem i grożeniem.

W 2014r. 36,9% mieszkańców gminy odpowiedziało, że zdarzyło im się być ofiarą przemocy w rodzinie, w 2015r. 12,8% respondentów odpowiedziało, że jest wobec nich stosowana przemoc przez osoby najbliższe. Najczęstszą reakcją wówczas jest wzywanie policji, płacz, krzyk, mówienie o tym znajomym, przyjaciółom.

Na pytanie, czy respondenci pomogliby ofierze przemocy w rodzinie zdecydowana większość odpowiedziała twierdząco. Ponad połowa badanych nie rozwiązuje też konfliktów poprzez stosowanie różnych form przemocy. Najczęstszą metodą rozwiązywania konfliktów jest dla ankietowanych rozmowa i pójście na kompromis.

Respondenci zapytani o to, wobec kogo stosowanie przemocy uważają za społecznie usprawiedliwione w większości odpowiedzieli, że nie ma usprawiedliwienia dla stosowania przemocy.

Największy wpływ na stosowanie przemocy mają zdaniem respondentów nałogi – w 2014r. odpowiedź tę wskazało 77,9% badanych, w 2015r. 42,5%. Na drugim miejscu pojawiła się odpowiedź: wcześniejsze doświadczenia przemocy w rodzinie, na trzecim bieda.

W 2014r. blisko połowa ankietowanych odpowiedziała, że zna kogoś kto stosuje przemoc domową, w 2015r. odpowiedziało tak tylko 25,5% respondentów.

IV. Działania uprzedzające

1. Diagnoza

Cel:

Poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) systematyczne zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, dotyczących:
  - skali zjawiska wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
  - identyfikacji ofiar,
  - identyfikacji sprawców;
- 2) badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;
- 3) zbadanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą, w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy;
- 4) badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”.

Podmioty realizujące zadania diagnozujące:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) placówki oświatowe,
- 3) Policja,
- 4) Służba Zdrowia,
- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Informacje na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą oraz potrzeby szkoleniowe dla pracowników „pierwszego kontaktu” będą zbierane przez instytucje odpowiedzialne raz w roku, w trakcie realizacji Programu.

2. Strategie informacyjne**Cel:**

Podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) przeprowadzenie kampanii społecznych, które:
  - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,
  - nazywają wprost ogólnie akceptowane krzywdzące zachowania silniejszych członków rodziny,
  - propagują skuteczne sposoby powstrzymania przemocy;
- 2) wprowadzenie do szkolnych programów profilaktycznych i wychowawczych treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

Podmioty realizujące zadania informacyjne:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) Zespół Interdyscyplinary,
- 3) placówki oświatowe,
- 4) Służby Zdrowia,
- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Za przeprowadzenie kampanii społecznych o zasięgu gminnym odpowiedzialni są Wójt Gminy i Zespół Interdyscyplinary. Punkt 2 realizacji Strategii informacyjnych realizują placówki oświatowe.

3. Strategie edukacyjne

Cel:

Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) wprowadzenie szkoleń dotyczących przyczyn i skutków przemocy dla osób zawodowo zajmujących się przemocą w rodzinie lub osób, do których obowiązków zawodowych należy praca z rodziną i dziećmi, które uczą rozpoznawania i diagnozowania przypadków przemocy w rodzinie oraz współpracy w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) propagowanie programów edukacyjnych i wspierających dotyczących zapobiegania przemocy wobec dzieci i osób dorosłych, np. partnera, osoby starszej, osoby niepełnosprawnej, itp.;
- 3) propagowanie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków i ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeszkolenie następujących grup pracowników:
  - policji,
  - służby zdrowia,
  - pracowników socjalnych,
  - przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - nauczycieli, pedagogów szkolnych i psychologów,
  - kuratorów sądowych;
  - przedstawicieli organizacji pozarządowych;
- 5) doskonalenie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskie Karty”.

Podmioty realizujące zadania edukacyjne:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny,
- 3) placówki oświatowe,
- 4) Policja,

- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 6) Służba Zdrowia,
- 7) Organizacje pozarządowe.

Za realizację zadań związanych z zadaniami edukacyjnymi odpowiedzialne są wszystkie wyżej wymienione służby, w granicach swoich kompetencji, natomiast zadania wynikające z punktu 5 realizuje Zespół Interdyscyplinarny.

V. Działania interwencyjne

1. Strategie pomocowe kierowane do ofiar przemocy w rodzinie

Cel:

Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) rozwój instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie oraz umożliwienie dostępu do nich:
  - założenie punktu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
  - umożliwienie dostępu do ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - umożliwienie dostępu do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - ośrodków interwencji kryzysowej;
- 2) rozpowszechnianie wiedzy na temat działania ogólnopolskiego telefonu zaufania „Niebieska Linia” dla ofiar przemocy w rodzinie łączącego z lokalnymi punktami konsultacyjnymi lub ośrodkami wsparcia;
- 3) udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące zadania pomocowe:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Strategie interwencyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie

Cel:

Zapobieganie kontaktowaniu się sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi.

Realizacja:

- 1) izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) stosowanie procedury „Niebieskich Kart”.

Podmioty realizujące zadania interwencyjne:

- 1) sądy w ramach swoich ustawowych uprawnień,
- 2) prokuratura,
- 3) Policja,
- 4) Urząd Gminy.

VI. Działania wspierające - strategie terapeutyczne**Cel:**

Wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

Realizacja:

Wzmocnienie ochrony ofiar przemocy przez:

- realizację programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, kuratorów sądowych,
- realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zabezpieczenie odpowiednich warunków do rozmów z ofiarami przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące strategie terapeutyczne:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) Policja,
- 3) prokuratura,
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 5) Zespół Interdyscyplinarny.

VII. Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie - strategie ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie**Cel:**

Powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;
- 2) wykonywanie przez sprawców przemocy w rodzinie prac społecznie użytecznych przy jednoczesnym uczestnictwie w programach korekcyjno – edukacyjnych.

Podmioty realizujące strategię ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Urząd Gminy.

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie;
2. Wzrost poziomu wiedzy u osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie;
3. Wzrost liczby placówek udzielających pomocy;
4. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie.

IX. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań

Realizacja Programu została rozłożona na okres trzech lat, przy uwzględnieniu konieczności dokonywania systematycznej ewaluacji Programu.

W związku z założonymi działaniami oszacowano koszty realizacji Programu w roku 2016, które wyniosą 12000 zł (załączniku nr 1 - preliminarz wydatków na 2016 rok) oraz przewidywane wydatki z budżetu gminy w 2017 roku, które wyniosą 15000zł, oraz 15000zł w 2018 roku.

Łącznie 42000 zł

Wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2018 będą finansowane w ramach wydatków zaplanowanych w budżecie części 44 – zabezpieczenie społeczne.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Kowali będą środki finansowe z budżetu gminy Kowala, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe, pozyskiwane z innych źródeł.

X. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Koordynator Programu raz na rok będzie dokonywał analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez jednostki realizujące zadania.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Koordynator zobligowany jest do przedłożenia Radzie Gminy w Kowali w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji Programu.

Cel strategiczny: Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Cele cząstkowe	<i>Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie</i>	Planowane działania	Systematyczna praca Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.	Proponowani realizatorzy	Przedstawiciele instytucji: GOPS, Policji, Służby Zdrowia, Służby Kuratorskiej, Oświaty, GKRPA, organizacji pozarządowych	Wskaźniki	- protokoły ze spotkań, - liczba uchwał podjętych przez Zespół	2016-2018
			Doskonalenie ścieżki interwencji dotyczących przemocy w rodzinie we współpracy wszystkich służb.		Przedstawiciele instytucji: GOPS, Policji, Służby Zdrowia, Służby Kuratorskiej, Oświaty, GKRPA, organizacji pozarządowych.		- dostosowanie ścieżki interwencji do aktualnego stanu prawnego i możliwości udzielania pomocy	2016-2018
			Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie		Przedstawiciele instytucji: GOPS, Policji, Służby Zdrowia, Służby Kuratorskiej, Oświaty, GKRPA, organizacji pozarządowych, Zespół Interdyscyplinarny		-ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	2016-2018
			Zorganizowanie dostępu do terapeuty i psychologa		GOPS, UG		- dokument powołujący Punkt, -statystyki udzielanych porad i konsultacji	2016-2018
	<i>Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</i>		Upowszechnianie programów i metod pomocy psychologicznej, terapeutycznej i samopomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.		UG, Ośrodek Zdrowia, GKRPA, GOPS,		- liczba przeprowadzonych spotkań informacyjnych, - liczba rozprawionych ulotek	2016-2018

			Poprawa dostępu do służb medycznych w zakresie wydawania zaświadczeń dotyczących ubytków na zdrowiu i podejmowanie leczenia		Ośrodek Zdrowia		- liczba wydanych zaświadczeń	2016-2018
			Dostęp mieszkańców do dzielnicowego		GOPS,UG, Policja		- informacje z danymi teleadresowymi na stronach internetowych GOPS, UG, Policji	2016-2018
	<i>Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych oraz umożliwienie korzystania z programów korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie</i>		Upowszechnianie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc wobec najbliższych.		Przedstawiciele instytucji: GOPS, Służby Kuratorskiej		- program pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, - liczba spotkań grup	2016-2018
Cele cząstkowe	<i>Zwiększenie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>	Planowane działania	Organizowanie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: policjantów, pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów, kuratorów sądowych, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, rodziców.	Planowane działania	Zespół Interdyscyplinarny	Wskaźniki	- liczba przeprowadzonych konferencji, - liczba przeprowadzonych szkoleń	2016-2018

<p><i>Zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy</i></p>	<p>Wdrażanie do szkolnych programów wychowawczych zagadnień związanych z rozpoznawaniem przemocy w rodzinie.</p>	<p>Placówki oświatowe i świetlice środowiskowe</p>	<p>- liczba programów wychowawczych z elementami profilaktyki przemocy, - liczba przeprowadzonych warsztatów</p>	<p>2016-2018</p>
	<p>Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”</p>	<p>Przedstawiciele instytucji: GOPS, Policji, Służby Zdrowia, Oświaty, GKRPA, organizacji pozarządowych.</p>	<p>- liczba szkoleń z procedury interwencji</p>	<p>2016-2018</p>
	<p>Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Przedstawiciele instytucji: GOPS, Policji, Służby Zdrowia, Służby Kuratorskiej, Oświaty, GKRPA.</p>	<p>- liczba zwołanych grup roboczych</p>	<p>2014-2015</p>
	<p>Prowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie</p>	<p>Przedstawiciele instytucji: GOPS, Policji, Służby Zdrowia, Służby Kuratorskiej, Oświaty, GKRPA, organizacji pozarządowych, Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>-liczba przeprowadzonych kampanii, - liczba rozprowadzonych ulotek</p>	<p>2017</p>
	<p>Prowadzenie badań nt. skali zjawiska przemocy w rodzinie i postaw wobec zjawiska przemocy w rodzinie.</p>	<p>Placówki oświatowe, GOPS.</p>	<p>- raport z przeprowadzonych badań – diagnoza zjawiska przemocy w gminie</p>	<p>2016-2018</p>
	<p>Zorganizowanie spotkań informacyjnych podczas sesji Rady Gminy</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>- liczba przeprowadzonych spotkań</p>	<p>2017</p>

**Załącznik do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2018**

Preliminarz wydatków na rok 2016

L.p.	Rodzaj kosztów	Koszt jednostkowy	Koszt całkowity	Nr paragrafu
1.	Koszt zakupu materiałów biurowych (papier, toner).	500	500	4210
2.	Koszt zakupu materiałów edukacyjnych (kampania, druk informatorów i ulotek, literatura tematyczna).	900	900	
3.	Warsztaty dla Rad pedagogicznych, rodziców, uczniów w placówkach oświatowych, Konsultacje z terapeutą.	3000 3200	6200	4170
4.	Szkolenia dla członków ZI Warsztaty „Wielki Słoń” dla uczniów klas 0.	900 3500	4400	4300
	RAZEM	12000	12000	